

ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱԿՆՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Ը

ՌՈՔԵՐՏ ՄԵՂԵՐԴԻԶ-ՂԱՐԱՍՍԵՄՅԱՆԻ ԴԻՄՈՒՄԻ ՆԻՄԱՆ ՎՐԱ՝ ՆՏ ԶԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ 221-ՐԴ ՆՈԴՎԱԾԻ 1-ԻՆ ՄԱՍԻ 2-ՐԴ ԿԵՏԻ ԵՎ 28-ՐԴ ՆՈԴՎԱԾԻ 4-ՐԴ ՄԱՍԻ՝ ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱԿՆՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՆԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱՐՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾԻ ՎԱՐՈՒՅԹԸ ԿԱՐՃԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Քաղ. Երևան

23 մարտի 2010թ.

Նայաստանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Վ. Նովհաննիսյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ն. Դանիելյանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թովուզյանի, Ն. Նազարյանի, Վ. Պողոսյանի (զեկուցող),

մասնակցությամբ՝ գործով որպես պարասխանող կողմ ներգրավված՝ ՆՏ Ազգային ժողովի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ ՆՏ ԱԺ նախագահի խորհրդական Դ. Մելքոնյանի,

համաձայն ՆՏ Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 1-ին կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 25, 38 եւ 69-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «Ռոքերտ Մեղերդիչ-Ղարասսեմյանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի եւ 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասի՝ Նայաստանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապարասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթը Ռ. Մեղերդիչ-Ղարասսեմյանի՝ 11.01.2010թ. ՆՏ սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, կողմերի գրավոր բացատրությունները, հետազոտելով ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրքը եւ գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Նայաստանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց**.

1. ՏՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրքը (այսուհետ՝ օրենսգիրք) ընդունվել է ՏՏ Ազգային ժողովի կողմից 1998 թվականի հունիսի 17-ին, ՏՏ Նախագահի կողմից ստորագրվել՝ 1998 թվականի օգոստոսի 7-ին եւ ուժի մեջ է մտել 1999 թվականի հունվարի 1-ից:

Օրենսգրքի 221-րդ հոդվածը վերնագրված է «Վերաքննիչ դատարանի լիազորությունները», որի 1-ին մասի 2-րդ կետը սահմանում է.

«1. Գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի վերաքննության արդյունքում վերաքննիչ դատարանը՝

...

2) ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն բավարարում է վերաքննիչ բողոքը՝ համապատասխանաբար ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն բեկանելով դատական ակտը: Բեկանված մասով գործն ուղարկվում է համապատասխան ստորադաս դատարան՝ նոր քննության՝ սահմանելով նոր քննության ծավալը: Չբեկանված մասով դատական ակտը մնում է օրինական ուժի մեջ»:

Օրենսգրքի «Գործին մասնակցող անձանց իրավունքները եւ պարտականությունները» վերաբերությամբ 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասը սահմանում է.

«4. Գործին մասնակցող անձինք սուր բացարձայնություն կամ սուր ցուցմունք փախու համար ենթակա են պարասխանարվության՝ Տայասրանի Տանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով»:

2. Քննության առարկա գործի դատավարական նախապարմությունը հանգում է հետևյալին: Դիմելով Երեւան քաղաքի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարան՝ դիմողը խնդրել է պարասխանող «Սիլվի Շաքար Կոնցեռն» ՓԲԸ-ից որպես վնաս բռնագանձել իր կողմից վճարված գումարները: Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանի՝ 19.12.2007թ. վճռով հայցը բավարարվել է մասնակի: Տակընդդեմ հայցի մասով գործի վարույթը կարճվել է:

ՏՏ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի՝ 20.03.2008թ. որոշմամբ բեկանվել է քաղաքացիական գործը, հակընդդեմ հայցի մասով ստորադաս դատարանի վճիռը թողնվել է անփոփոխ:

Երեւանի քաղաքացիական դատարանի՝ 27.02.2009թ. վճռով հայցը մերժվել է:

ՏՏ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանն իր՝ 23.04.2009թ. վճռով մերժել է վերաքննիչ բողոքը:

ՆՏ վճռաբեկ դատարանը 08.07.2009թ. որոշում է կայացրել վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին:

3. Դիմողը ՆՏ սահմանադրական դատարանում վիճարկելով օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը՝ գտնում է, որ այն չի համապատասխանում իրավական որոշակիության պահանջին այն առումով, որ դրանով չի սահմանվում բավարար հստակ ձեւակերպված ընթացակարգ, այն գուրկ է որոշակիությունից, իրավակիրառական պրակտիկայում խառնաշփոթի եւ կամայական դրսեւորումների պատճառ է դառնում:

Օրենսգրքի 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասի առումով դիմողը նշում է, որ վերոնշյալ դրույթը խիստ թերի է եւ չի ապահովում նշված հոդվածի կիրառման համար անհրաժեշտ որոշակիությունն այն առումով, որ չի պարունակում դրույթ այն չպահպանելու դեպքում ծագող հետեւանքների վերաբերյալ:

4. Պատասխանողը՝ առարկելով դիմողի փաստարկների դեմ, գտնում է, որ դիմողն օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի առնչությամբ առավելապես անդրադարձել է ընդհանուր իրավասության դատարանների կողմից կոնկրետ գործով կատարված դատավարական գործողություններին եւ կայացրած որոշումներին, իսկ վիճարկվող իրավադրույթի սահմանադրականության խնդրին անդրադարձել է խիստ հպանցիկ՝ ներկայացնելով ընդհանուր բնույթի դատողություններ, առանց կոնկրետ փաստարկներ ներկայացնելու: Ըստ պատասխանողի՝ օրենսգրքի 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասի առնչությամբ դիմողն ըստ էության չի վիճարկում նշված հոդվածի սահմանադրականությունը, քանի որ դրա հակասահմանադրականության վերաբերյալ որեւէ փաստարկ չի ներկայացնում: Այս դրույթի վերաբերյալ դիմողի վերլուծություններն ու եզրահանգումները վերաբերում են դրա իրավական նպատակահարմարությանը, սակայն անգամ այս դեպքում ներկայացված փաստարկները դժվար է հիմնավոր համարել:

5. Սահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի եւ 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասի հակասահմանադրականության առնչությամբ դիմողն իր դիմումը հիմնավորում է բացառապես դատարանների կողմից, իր գնահատմամբ, թույլ տրված սխալներով եւ օրենքի խախտումներով՝

որել է կերպ չհիմնավորելով վիճարկվող նորմի եւ ՏՏ Սահմանադրության միջեւ առկա որել է հակասություն:

Դիմողը՝ ձեւականորեն վիճարկելով օրենքի դրույթի սահմանադրականության հարց, ըստ էության բարձրացնում է այդ դրույթի կիրառման իրավաչափության եւ կիրառման արդյունքում ընդունված դատական ակտերի օրինականության հարց:

Սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի եւ 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասի սահմանադրականության հարցի նկատմամբ կիրառելի է ՏՏ սահմանադրական դատարանի՝ 17.03.2009թ. ՄԴԱՌ-21 որոշմամբ արտահայտած այն իրավական դիրքորոշումը, ըստ որի. «Բոլոր այն դեպքերում, երբ դիմողը, ձեւականորեն վիճարկելով օրենքի դրույթի սահմանադրականության հարց, ըստ էության բարձրացնում է այդ դրույթի կիրառման իրավաչափության հարց, ապա այդպիսի դիմումները ենթակա են մերժման՝ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին կետի հիմքով՝ որպես ՏՏ սահմանադրական դատարանի քննությանը ենթակա հարց չառաջադրող դիմումներ»:

6. ՏՏ սահմանադրական դատարանն իր ՄԴՌ-839 որոշման մեջ դիրքորոշում է հայտնել առ այն, որ. ««Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 69 հոդվածի 4-րդ մասն ամրագրում է վիճարկվող դրույթի՝ Սահմանադրությանը հակասելու հիմնավորումներ ներկայացնելու՝ դիմողին ներկայացվող պահանջը, համաձայն որի՝ վիճարկվող օրենքի դրույթի հակասահմանադրականությունը պետք է հիմնավորված լինի օրենքի 68 հոդվածի 7-րդ մասում նշված որել է հարկանիշով»:

ՏՏ սահմանադրական դատարանն իր որոշումներում բազմիցս արձանագրել է, որ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 60-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն՝ «Սահմանադրական դատարանը կարճում է գործի վարույթը...գործի քննության ցանկացած փուլում, եթե բացահայտվել են սույն օրենքի 32-րդ հոդվածով նախատեսված՝ գործի քննությունը մերժելու հիմքեր»:

Ղեկավարվելով Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրության 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 32-րդ հոդվածի 6-րդ կետի, 60-րդ հոդվածի 1-ին կետի, 69-րդ հոդվածի 1-ին, 4-րդ եւ 7-րդ մասերի պահանջներով, Նայասարանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. «Ռոբերտ Մեղերդիչ-Ղարասենյանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՏ քաղաքացիական դատարարության օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի եւ 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասի՝ Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:

2. Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է եւ ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՆՈՂ

Վ. ՀՈՎՆԱՆՆԻՍՅԱՆ

23 մարտի 2010 թվականի
ՍՂՈ-870